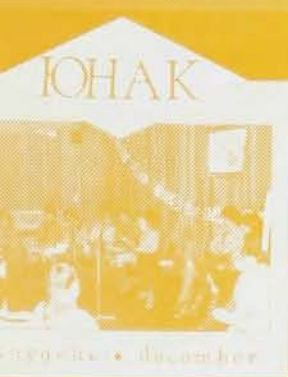


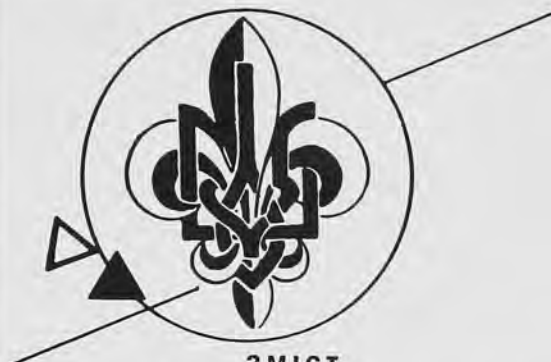
ЖОВТЕНЬ - OCTOBER
1983



ЮНАК



"Юнак" — журнал пластового юнацтва.
Появляється щомісяця крім липня і серпня.
Видає Головна Пластова Булава.



ЗМІСТ

- 1 Я — добра книжка Юнацтво — учні 8-ої класи
- 2 Катедра св. Стефана у Відні Б. Ямінський
- 3 Сучасні визначні українці: Євген Ярошевич О. К.
- 4 Хто були Путко і Жаско? Ле. К.
- 9 Українські козаки і відсіч Відня 1683 р. Б. Ямінський
- 10 Цупке життя В. Кархут
- 13 Для філіалістів:
СУФА вшановує 70-річчя Пласту **
Вистава СУФА з приводу 300-річчя відсічі Відня **
- 14 Що читати:
Новеля "Лан" Василя Стефаника О. Яківчик
Нові видання: Появилася книжка п. н.
"Відень 1683 — козаки і Кульчицький" О. К.
- 15 Похвальна акція пластунок із 44-го
Куреня УПЮ-ок Д. Тершаковець
Кам'яне дерево Ю. Гундич
- 16 Бульбасики М. Павлів
Різне та цікаве, Усміхнися!
- 17 Молоде перо:
Кіт Мурко — опікун бібліотеки Л. Держко
- 18 Таємниці минулого М. Онищук
- 19 Різне та цікаве:
Обрядові страви християнської України За "Шляхом"
З народної мудрости
- 20 Сон — пісня Л. Василик
- 21 "Юнак" дякує за привіти з таборів
- 23 Хроніка
- 24 Датки на прес-фонд. Замість квітів на могили,
Оголошення

● На обкладинці: Зустріч українців з Папою Іваном Павлом II у Римі. Ст. пл. Юрко Гуцуляк з Торонта — учасник літнього курсу в Українському Католицькому Університеті, просить в Папи благословення для Пласту й України. Фото невідомого учасника зустрічі.

● Ілюстратори цього числа: Петро Андрусів, Меланя Павлів, Аркадія Оленська-Петришин, Христина Юрчук.

Редагує колегія
Головний редактор:

пл. сен. Ольга Кузьмович
Члени редакційної колегії:

пл. сен. Дора Горбачевська
пл. сен. Юрій Данилів

ст. пл. Роман Ващук
пл. сен. Тоня Горохович
ст. пл. Олесь Кузишин
ст. пл. Всеволод Онишкевич
пл. сен. Олександра Юзенів.

● Усі редакційні матеріали слід слати на адресу головного редактора.

● Редакція застерігає право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.



ЮНАК

ЖОВТЕНЬ 1983

Ч. П. 10 (239) РІК XXI

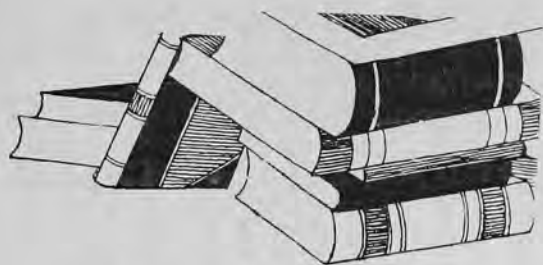
Інтернаціональне стандартно-серійне число
0044-1384

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА "ЮНАКА"

КАНАДА — \$15.00, УСІ ІНШІ КРАЇНИ — 15.00 американських доларів.

Ціна одного прим. — \$1.50.

YUNAK — a Ukrainian Monthly Magazine, published by PLAST, Ukrainian Youth Ass'n, 2199 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 1N2
АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: YUNAK MAGAZINE, 2199 Bloor Street West, Toronto 9, Ont. M6S 1N2, Canada Canada
АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mrs. Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Ave., Babylon, N. Y., 11702, U.S.A.
Second class mail registration number 2185 ● Kiev Printers Ltd., 2466 Dundas Street West, Toronto, Ontario, Canada M6P 1W9



Я - добра книжка

Я — добра книжка. Стою на полиці в українських книгарнях і бібліотеках. Українські діти мене люблять. У мене багато кольорових картин. Я розкажучо цікаво про наших предків, про славних князів і гетьманів. Мене варт купити. Я новина бути в кожній українській хаті. Я дуже хочучо, щоб наші діти любили свою батьківщину.

Андрій Павлюк

Якби я був книжкою, то я хотів би бути повчальною книжкою, може книжкою про історію української літератури. Я хотів би зробити цю історію трохи більш зрозумілою, бо вона є досить тяжка. Діти в українських школах читали б мене, і їм було б легше приготуватися до лекцій літератури. Мене також уживали б як читанку, бо я мав би теж гарні оповідання, казки і байки для дітей, щоб вони їх читали і ними раділи. Мене б найбільше тішило, якби діти не забували про мене і не лишали на полиці, але щоб мене вживали. Тоді я справді міг би собі сказати: "Я — добра книжка".

Маркіян Бабій

Я — книжка. Мене називають "Три сини". Я розкажучо про трьох синів, які пішли у світ, щоб знайти мету життя. Я думаю, що я цікава і повчальна книжка. Багато дітей читають мене на шкільну лектуру. Мене можна купити в книгарні. Я була б рада, якби й ви мене прочитали!

Адріяна Стасина

Жовтень — Місяць Книжки

Дмитро Павлизко

О, РІДНЕ СЛОВО!

*О рідне слово, що без тебе я?!
Осміяний людми кретин-стиляга,
Безрідний, кволий, жебругий блудяга,
Що сам забув давно своє ім'я.*

*Моє ти серце, пісня і відвага,
І прізвище, і сила, і сім'я,
Ти вся душа нескована моя,
В найтяжчі дні — надія і наснага.*

*Тебе у спадок віддали мені
Мої батьки і предки невідомі,
Що гинули за тебе на вогні.*

*Тож не засни в запиленому томі,
В тій незакопаній, страшній труні —
Дзвени в моїм і в правнуковім домі!*

Я — добра книжка. Я помагаю дітям у навчанні в школі. Моя власниця, Олеся, мене дуже шанує. Вона обгорнула мене в гарну обкладинку і завжди носить зі собою до школи. Вона мене дуже любить. У мене є відомості про творчість Сковороди, Котляревського, Шевченка, Франка та інших наших славних письменників. При моїй допомозі Олеся легко складе матуру, бо ми любимося. Ми справді добрі друзі.

Ірина Добрянська

Я — добра книжка. Я розповідаю про славне українське минуле. Розкажучо про хоробрих наших князів і гетьманів та про їхню боротьбу з ворогами нашої батьківщини, — печенігами, половцями, татарами, поляками та москалями. Розкажучо про славні перемоги і про тяжкі часи лихоліття, про руйнування наших міст і сіл, про знищення козацької Січі. Зруйновано козацьку Січ, але не козацький дух...

Франко Дяковський



Я — Буквар. Всі українські школи мене вживають. Я помагаю дітям у першій клясі. На моїй першій сторінці є молитва. Далі познайомлюю дітей з нашими буквами. Які щасливі діти, коли вміють прочитати перші слова, а потім цілі речення! На моїх сторінках є також багато гарних образків. При кінці можете прочитати цілі казки й вірші. Я служу дітям уже 13 років. Мій тато називається Словник, а мама Енциклопедія. Прощайте, мушу вже йти, бо вчителька бере мене в першу класу!

Клава Осадчук

Я не звичайна книжка. Називаюся "Тварини в світі". Я розкажу про різних тварин, — маленьких і великих і маю багато кольорових картин з різних місць світу. Я навчаю, як дбати про тварин, як з ними бавитися, чим їх годувати тощо. Я знаю, що діти люблять тварин, тому радо мене читають. Одне я не люблю: як діти, прочитавши мене чи переглянувши мої картинки, кинуть мене на підлогу або посмакують. Недавно я була така хвора через таке... Ледве мене врятували. Отож я вам кажу: бути книжкою — не легка справа, тому прохаю — шануйте книжку!

Ліда Гүцүляк

Хочу з вами заізнатися. Я є книжка, в якій ви можете знайти різні ігри, поради, як перевести прийняття, приписи на смачні перекуски тощо. Стою на полиці в кухні. Часом моя подруга Христя мене читає. А ось вона іде!

— Мамо! Де це наша книжка, що має різні ігри? Зближається Андріївський вечір. Нам потрібно кілька цікавих забав.

Я зворушена і рада, що можу знову послужити...

Рома Комарницька

Я — добра книжка.

Чому?

Бо я всім дітям помагаю вивчати мову і літературу. Навчаю їх про рідний край. Як комусь щось потрібно, до мене заглядай!

Я хочу бути знана в усьому світі, як мої товариші.

Лежу тепер тут на столі і хочу, щоб хтось із вас мене підняв і прочитав, що маю вам сказати. Прочитай про рідний край.

Про степ, про гори, про Київ, ріки наші не забувай!

Бо я є книжка глибока, як морське дно.

Що з неї витягнеш — твоє добро.

Таня Ваклавська

Автори цих думок про книжку — учні 8 класу Цілоденної школи ім. св. Димитрія в Торонті. Написали їх як завдання з нагоди "Свята Книжки".

РІЗНЕ ТА ЦІКАВЕ

КАТЕДРА СВ. СТЕФАНА У ВІДНІ І УКРАЇНЬКА ІКОНА МАРІЇ ПОВЧ

Головний символ Відня є готична катедрa св. Стефана. Перед теперішньою катедрою, яка була посвячена в 1263 р., існувала вже церква романського стилю, з якої деякі частини, передусім велику головну браму, включено в теперішній будинок. Деякі частини, як головний вівтар, переіменено й перебудовано в стилі барокко. В катедрі також численні цікаві бічні вівтарі і також гроби колишніх австрійських цісарів. Велика вежа катедрі є 137 метрів висока. В другій, меншій, недокінченій вежі є один з найбільших дзвонів у світі, т. зв. "Пуммерін", який дзвонить у великі свята, як Різдво, Новий Рік і т. д. Під час Другої Світової Війни в 1945 р. катедрa була тяжко бомбардована і частинно зруйнована. Вміжчасі храм св. Стефана цілковито реставровано. Катедрa є



осідком віденських архієпископів, які тепер також є ординаріями українців візантійського католицького обряду в Австрії.

Але ще з інших причин катедрa св. Стефана відіграє ролю для українців. На першому бічному вівтарі з правого боку при вході до катедрі поміщена українська ікона Марії Повч. Ця ікона походить з василіянського монастиря Повч із Закарпатської України, її намалював 1676 р. Степан Пап. Село Пов знаходиться в сучасній Мадярищині на північ від Дебречина. За часів цісаря Леопольда I. цю українську ікону в 1697 р. привезено до Відня, щоб за переказом хоронити столицю Австрії від турецьких нападів. Під властивою іконою, на рамках бачимо напис: "Цей образ поставив раб Божий..." Отже в певній мірі катедрa св. Стефана у Відні для нас, українців, відіграє ролю нашої святині.

СУЧАСНІ ВИЗНАЧНІ УКРАЇНЦІ

ЄВГЕН ЯРОШЕВИЧ — РІДКІСНИЙ СПЕЦІАЛІСТ-ХЕМІК

Євген Ярошевич належить до рідкісних спеціалістів, що займаються хемічною структурою метеоритів. Він належить до малої групи таких спеціалістів у світі. Його знання в тому напрямі так високо цінують у американських наукових колах, що недавно назвали його іменем новий мінерал, що його найшли у шахті в Нью Джерзі. Тим американські науковці хотіли відзначити вклад Є. Ярошевича у мінералогію й на це погодилася Міжнародна Мінералогічна Асоціація, яка дозволила цей нововідкритий мінерал вписати у список мінералів під назвою "ярошевичайт". Опис "ярошевичайту" подали у статті в спеціальному американському журналі для мінералогів.

Євген Ярошевич працює головним хеміком у департаменті мінералогії славної Смітсонівської інституції в столиці ЗСА Вашингтоні вже від 18 років. До нього належать такі дослідження, як, наприклад, дослідження над зразками поверхні місяця, що їх привезли американські астронавти, як також над уламками вулкану ст. Гелен, що вибух так сильно в США перед трьома роками. Є. Ярошевич є автором і співавтором понад 80 наукових праць у своїй діяльності, але працює він не лише в діяльності стисло науковій, а також в практичній як дорадник археологів та інших.



Є. Ярошевич має, крім своєї так поважної наукової праці, ще й час брати участь у українському громадському житті у Вашингтоні, а передусім також пластувати. Троє його дітей є також пластунами у Станиці Вашингтон. Він є довголітнім членом куреня "Бурлаки", а саме тепер на останній курінній раді Ватаги "Бурлаків" вибрали його ватажком для обидвох куренів "Бурлаків" та курінним 16-го куреня УПС.

Як бачимо по прикладі Є. Ярошевича ніяка праця наукова чи професійна не перешкоджає бути активним пластуном, як хтось має добру волю та охоту.

О. К.



Пластун є ощадний...
 (4-та точка пластового Закону)

... добре також коли щадить в українській установі
 нагоду до того дає: Кредитівка "Самопоміч"
 558 Summit Ave., Jersey City, N. J. 07303



Софія Київська — реконструкція (мабуть вона так виглядала у княжих часах)

Вже стільки днів пройшло, як він, Сергій Висоцький, іде за реставраторами, що знімають зі стін св. Софії шари олійної фарби, приглядається стінам, відкритим старинним фрескам, а графітів не знайшов.

Як же ж могли минулого століття замалювати безцінні фрески княжих часів, гірко роздумує учений. Під фресками повинні бути графіти. Їх же знайдено в старинному соборі в Болгарії. У нас, у Києві, напевно також були, сам же недавно знайшов імена — підписи: "Данило, Іван, Дмитро". Але це все не те, не ці бажані графіти. Подумки міркує Сергій Висоцький і пильно-пильно приглядається до одного місця, де на темній стіні ясніє білий великий, добре від олійної фарби відчищений, квадрат. До болю в очах вдивляється в нього. Самі крапки, риси, заглиблення. Ще раз направляє на квадрат бокове світло. І раптом... Мало не випустив з рук лампи. Усі рисочки на квадратику перетворилися на літери, слова, і... короткий напис: "Приде князь Стополк" з титулом, себто Святополк.

Серце дзвоном радості так вдарило, що аж рукою стримував його. Перший напис! Перший напис! А тут же кличуть з хорів: "Сергію Олександровичу! Сергію, мерщій сюди! На фресковій композиції таємні знаки!" Значить, стіни св. Софії стали відкривати свої таємниці. Хвилюється учений і біжить на хори. І дійсно, на очищеній колодні сітка подряпин, ри-

Хто були Путко і Жаско?

сок. Учений оглядає, освітлює, вдивляється і... параз з подряпин при самій майже підлозі виринуло ціле речення: "Путко писал с Жаском".

Хто ж такий Путко, Жаско? Це імена хлопців. Імена не християнські, а світські. Ще й здрібнілі. Напис добрий, і письмо гарне, навіть без скорочень! Дивується дослідник. Путко, Жаско... діти, хлопці. Але хто ж вони? Тут же, в княжих часах, на хорах напроти головного вівтаря були місця, призначені тільки для володаря Русі-України, для його сім'ї і для двору. Високого роду були ті хлопці, коли могли бувати на цьому місці. Роздумує учений і згадав з літописів знаного тисяцького Путятю Вишатича. Так згадав рід Вишатичів, що про нього багато записав літописець. Славний рід Вишатичів. Учений примкнув очі, задумавшись.

Перший промінь сонця радісно вбіг крізь круглі шибки вікна і став гладити Жаска по лицю, наче мамина тепла рука. Від того дотику хлопець прокинувся і зразу сів у постелі. Карі його очі здивовано глянули по кімнаті-спальні й тривожне питання "Де я?" стиснуло горло. Це не його дім. У нього не було такого блакитного килима на стіні. І на підлозі лежали шкури степових вовків, а тут... знов килим. Перевів зір у дугу сторону великої кімнати і все враз згадав. Це вчора дядько Вишатич привіз його до Києва. Тут він має вчитись. А мама? А Оленка? Далеееко. І сльози забрикли і губи до плачу скривились. Ні, плакати таки не буде. Він уже великий! Одинадцять років має. А тато казав, що як йому буде 12 років, то візьме його в похід, у степи... А тата вже нема... Згинув на полі бою з половцями. Захистив собою князенка Павлуса.



запис
Путка и Жаска
(117);



Казали, лицарська смерть. Тільки тата вже нема... Нова хвиля болю докотилася до горла. Втулив свою чорну чуприну в подушку і захлипав.

У цій хвилині хтось гостро відкрив двері.

— Гей, хлопчиська, вставайте! Гайда до мивниці митись! А тут мені все гарно поприбирайте! Ви вже великі. Самі давайте собі раду.

З цим словом дебелий Одолян, старший отрок-лядько, що хлопцями опікувався, стягнув з них накривала і вийшов з кімнати.

— Ух, той Ополян, завжди такий. — Веселоокій Путко зіскочив з ліжка. Коротке його волосся на голові медовими кучерями розсипалось кругом подовгастого личка.

— З ним нема жартів, Жаску. Біжімо до мивниці. Він там на нас чеде. Бери тільки халат і біжи за мною. Ага! Не скажи нікому, що ми говорили вчора про напис на стіні. Пам'ятай! Інакше все пропаде.

Туп... туп... туп... затупотіло дерев'яними сходами і оба хлопці збігли вниз, а там вузькою галереєю до умивальні. За білими дверима щезли, а звідтіля прорвався гук, крик і ніби сердите поучування Одоляна. На широкому дворі загавкали собаки, з дальших господарських будинків заіржали коні. У великій стравниці-їдальні засувались стільці. Це ключниця Настя господарила, сніданок приготівляючи. Ставила на білу скатерть полив'яні мисочки, клала ножі, ложки кістяні, прикрашені різними взорами. Для нового хлопчика поклала нову ложку з орнаментом стріли. Він бо з Родня, зі старинного Родня. І вона також звідти, з гордістю подумала, тож цей чорнявий Жаско наче б її родич.

— Добрий ранок, — перебив її думки не хто інший, а таки Жаско.

— Добрий ранок, хлопче. А ти вже з церкви?

— Путка шукаю. Шугнув кудись з мивниці.

— Може до свого коня Зораня. Страх його любить. Тільки воевода того не сподобає собі. А ти йди до церкви, а звідти на сніданок.

Але Жаско не рушився. Стояв зачарований. На стіні напроти дверей побачив велике мальовило: в лісі рогатий олень утікає від мисливських собак. На другій стіні скоморохи грають на гуслях. А ось на покутті заясніла ікона Божої Матері з Дитятком у срібних ризах. В руках у Насті, освічені легким полум'ям з ватрану, загорілись стобарвно скляні кубки зі жовто-золотавими ручками. Там на полицях стояли барвні миски, київські срібні куманці, ромейські чаші.

— А ти що? До церкви біжи на молитву. Бач, як він задивився, — розсміялася Настя, аж її трепітки забаламкали.

— Я не знаю, де ваша церква.

— От такої! Ходи, заведу хутко, бо вже певно й Служба почалася.

— Залиши мені його, Насте. Я саме шукаю Жаска. — З цим словом увійшла в кімнату пані дому, Верхуслава. Висока, з карими очима, легким кроком підійшла до хлопця. Пригорнула до себе, і білим рукавом довгої сукні, наче крилом, огорнула дитину своєї сестри.

— Як же ти спав у нас, у Києві, серденько?

— Тіточко, добре. А коли приїде мама і Оленка?

— Не журися, мій хлопчику. Привезе їх дядько Ратибор. Не журись! А де Путко? Не знаєш? Може вже в церкві? Ходімо!

Отець Кирик правив уже Службу. Але Путка не було. Крізь різнобарвні кольори вітражів сонце освітило члову ікону Богопошлі. Дороге каміння на шатах її заграло всіма барвами земними і небесними. Ікона маляря Олімпія. Жаско аж прикипів до того дива. Не стямився, коли отець Службу скінчив і всі стали виходити з церкви. Тут увесь задиханий вбіг Путко. Біла його сорочка замазана на самому переді.

— Путко, що ти робив? — грізно стягнув темні брови батько, хоч в його сірих очах заграли вогники радості. Любив бо дуже свого веселого, живого сина.

— Тату, я побіг подивитися на мого Зораня і... сів на нього. А він мене скинув. Ну, й звірище, — додав з досадою.

— А хто ж це тобі дозволив? Хто? Ага, бачиш. Тепер ти мовчиш. Ти знаєш, який у нас порядок удома. І не послухався. Одоляне, — звернувся до отрока-дядька, — тепер три дні не вільно Путкові на коні їздити. Зрозумів, Путко? Тепер біжи, передягнися і мерщій до стравниці, щоб ми там на тебе не ждали!

Похнюпивши голову, Путко пішов нагору до своєї кімнати. Поки отець Кирик перехрестився тричі, а за ним усі, Путко стояв уже на своєму місці при столі, а побіч нього Жаско. Настя внесла теплі гречаники, на срібній таці хліб, коржики, в мисці тоненько порізане м'ясо, поставила перед кожним мисочки з сочевицею. У дзбанах молоко і теплий, зварений зі зілля і меду, ароматний напій.

— Здорові споживайте! — побажала пані Верхуслава.

— А що не з'їсте, то сховайте! — додав весело Путко, і сміючись — зачепив рукавом свою чашку і молоко залило скатерть.

Настя швидко витирала, а Путко дуже засоромився. Старші вдавали, що не бачать. Отець Кирик радісно розповідав, що вже кінчає переписувати "Слословець". Тож тисяцький Вишатич заповів, що гідно відсвяткують нову книгу, а отець Кирик зможе поїхати на прощу до Єрусалиму. Навіть оце трапляється добра чагода, бо до Києва прибуде на днях



посольство з Царгорода. А Путка і Жаска, — звернувся він до Одоляна, — зараз по сніданку треба завезти до школи, нехай вчать. Про Жаска чернець Марко вже відає. Оба мають закінчити грамоту, а тоді вивчатимуть грецьку мову в отця Дем'яна.

— А може б так хлопців кликати вже похрещеному — Андрій і Антін? — обізвався о. Кирик.

— Ні, ні, я хочу Путко, і я хочу Жаско! — закричали оба разом.

— Та то, отче, гарні імена грецькі. Вони в нашій мові означають Андрій — муж, а Антін — квітка. А Путко, чи Путята — будівничий, а Жаско — старинне слово полум'яний.

— Та воно так, — погодився отець. — Св. Володимир називався також Василій, а князь Святополк — Михайл. Усе тепер подвійно, — мовив о. Кирик, а його ясні очі приязно всміхнулись до хлопців.

А вони оба прислухались до цікавої розмови, смачно заїдаючи теплі гречаники. Нараз Путко пригадав собі, що в нього немає писала. Загубив. Та мама заспокоїла його. Вже вчора купила й писала, і берестяні листки для них обох. А чорнило дістануть, як завжди, в ченця Марка.

— Для отця Дем'яна Одолян має взяти пергаменти, — додав пан Вишатич.

Сніданок кінчався. Усі, перехрестившись, подякували пані й ключниці Насті. Догорів і жар у ватрані, бо хоч то вже й травень, та в мурах двору тисяцького все ще ранками холодноувато.

— Сьогодні мабуть і посли прибудуть до Києва. Мені чи не цілий день бути в замку. А ти, Верхулаво? — звернувся до дружини високий, з орлиним носом, воевода Вишатич, а очі його блисли теплом і любов'ю.

— До монастиря Ірини піду. Замовила нові ризи для нашої церкви. Підожди мене. Погляну за хлопцями. — І побігла.

На широкому подвір'ї під каштанами, що позасвічували свої білорожеві свічечки, пильнував коней, запряжених у гарний мальований возик, візник Лютко. Одолян милувався каштанами. Ох, любив він ці каштани. Росли вони в Києві на диво високі, кріслаті. Люди оповідали, що колись у дуже давніх-давніх часах насадили їх на київських горах велетні, що тут жили. Казали люди, Либідь особливо їх полюбляла і пильнувала. Темні очі Одоляна запромінювали спогадами хлоп'ячих літ. Перебили їх хлопці.

— Дядьку, ми вже готові.

Одягнені в білих штанах, у білих сорочках з вишитими ковнірчиками, підперезані червоними поясами, в червоних черевиках — виглядали, як князенки. Підійшла й мати. Пригорнула їх, поцілувала. Путко виривався з маминих обіймів, аж з її вуха золота трепітка злетіла. Не любив він поцілунків. Він вже бо не дитина. Великий хлопець, виученик ченця Марка. Добре вміє писати-читати, а мама все гадає, що він малий. А Жаско пригорнувся. Тітка нагадувала йому маму, а він таки дуже тужив за нею.

— Сьогодні, як вернетесь додому, поїдемо на Бабин торжок.

— Ооо?! — зраділи хлопці. Жаско тільки чув про той славний Бабин торжок, де стоять мосяжні коні і великі фігури.

Та Одолян приспішував. Пора бо їхати. І то не головною Мостовою вулицею, там рух великий. А так поїдуть попри мурі міста Ярослава. Та й Жаскові покаже він, де вони живуть. Рушили.

— Дядьку, — перебив його міркування Путко, — чи це правда, що хто запише своє ім'я на стіні св. Софії, вічно жити буде?

— Так люди кажуть. Але за це карають, Путко. Як перехоплять на писанні, тяжко карають. Та ж ти хіба не будеш писати, чи що?

— Гм... — загимкав Путко. — А знаєш, дядьку, я бачив підпис княгині Олісави. Знаєш? Княгині Олісави! Таж вона давно жила.

— Ет таке говориш! Автім, та ти ще писати не вмієш.

— Як не вмію?! Та ж я незабаром починаю вивчати грецьку мову! — обурився Путко не на жарт, аж синява очей його заискрилась гнівом.

— Ну, ну, Путко, я пожартував. Але хлопці, дивіться в сторону Почайни. Чи бачите? Ромейський корабель запливає до пристані.

— звернувся до прибулих чернець Марко. Поклепав Жаска по плечу. — Хлопці, це Антін Жаско Городятинич з Родня. Наш новий вивченик. Тепер уже вас дванадцять. А принесіть ще один стілець. А це знаєте, хто? Андрій Вишатич, — жартував чернець.

— Путко! Путко! — сміялись учні і кожний хотів, щоб Путко кликав його до себе.

— О о о о, за весело в нас, — чернець підняв руку вгору, темні його очі споважніли, тож усі враз втихли. Перехрестившись набожно, взяли до писання. Кожний мав перед собою берестяний листок і своє писало, вороняче чи гусяче перо та каламар. Чернець диктував, учні повторяли, писали. Не стямалися, як оце хутко й час відпочинку прийшов, сторожовий послушник у біло вдарив. Як молоденькі коники, вибігли хлопці у шкільний садок, води



Зображення родини Ярослава в Соборі св. Софії в Києві

Хлопці про все забули. На широких водах синіх лебединими крилами білили вітрила. Та коні не ждали, не зупинялись. І Жаско вперше побачив здалека рожевостінне диво зі золотими банями.

— Свята Софія, — набожно промовив Одолян і перехрестився тричі, а за ним Лютко і хлопці. Небавом вїхали на подвір'я монастиря і школи. Тут і розлучились. Одолян пішов до ченця Дем'яна віддати пергаменти, Лютко залишився з кінями, а хлопці побігли до школи.

При довгому вузькому столі сиділи на стільцях учні. Було їх десять. Чернець Марко наливав їм в каламарі чорнило, що його сам приготував з горішків, що ростуть на дубових листі, меду та клею з вишні... Усі щось весело гомоніли. Перший побачив хлопців у дверях високий Милоніг.

— А ось Путко вже є! І ще хтось.

— О, та це певно Жаско з Родня. Чи так?

напитись, з'їсти яблуко, коржик, а там і з дидаскалом співати.

Путко знав тут кожну стежину і деревину. Знав куди незаметно зайти до собору бічними дверима. І враз зродилось у нього сильне рішення: сьогодні зробити напис на стіні. Добре, що мав гострий цвях, це — добре писало. Покликав Жаска. Нині, або ніколи. Оба бічним входом вбігли у темний коридор, а там вже на сходи, на хори.

Жаско став вниз, Путко мерщій побіг до знаного собі стовпа. Тут було ясно від вітражів. Приклякнув біля колюми і гострим писалом став видряпувати: "Благослови"... Тяжко було писати. Рука дрижала, порошок сипався на підлогу. А то ще почув, Жаско закашляв легенько за умовним знаком. Спішився і писав: "писал Путко со Жаском".

На схолах дужче кашляв Жаско. Хтось вже говорив, на сходи ступивши. Путко скін-

чив. Сховав писало, позгортав порошок, відступив від колюми. Саме впору, бо при вході виріс молодець з веселим, як сонце, лицем, з кистю в руках.

— Ану, хлопці, що ви тут на хорах робите?

— Ми хотіли побачити собор з хорів, бо Жаско ще не бачив. Він не з Києва. Він з Родня, — заговорив скоромовно Путко.

— Побачили, то й ходіть зі мною. Нам якраз вас треба.

Не питаючи їхньою згоди, а втім вони й не заперечували, завів хлопців до притвору.

— Брате Кириле, ти добре казав, вони, ці харцизяки, пішли на хори. Вони якраз надаються на наших молодців.

Брат Кирило з чорною борідкою, вогнистими очима і бородавкою на носі повернув своє лице від мальовила на стіні і став розглядати хлопців.

— Ось і добре. Один смаглявий, як степовик, а другий русяво-медовий та й ще з блакитю в очах. Добрі! Малюємо вас.

— Та ми виученики! Нам треба до дидакала співу, — запротестував Жаско. Та Кирило втихомирив, хлопця-помічника пішле до монаха і все добре буде. Він їх довго не затримає.

Путко моргнув на Жаска і сам вдоволено розсівся на стільчику та розглядав мальовило: музиканти грали на флейтах, а там стояв гурт хлопців, значить, тут й вони будуть. Ну, нехай. Малярі працювали. Жаско ніколи не думав, що мистці так швидко можуть малювати. Дивувався.

Тут знайшов їх Одолян. Вражено подивився на подобищу їхню на стіні. Мистці жартували, що й його намалюють. Усі сміялись, та Одолянові треба було поспішати додому.

В дорозі Жаско оживлено розповідав про все, що бачив, а найбільше про малярів. Путко мовчав.

— Та ж ви, хлопчак, мали щастя! Ото, ваші портрети залишаться у найкращому соборі Києва! А які ж ви там подібні! Ні, ви такі щасливі!

— І я так думаю, — якось притишено, замислено і наче сонно мовив Путко.

Чи це так від втоми, чи від сонця малий стих, чи що, — міркував Одолян.

А й справді, сонце, хоч це тільки травень, гаряче сонце зависло над Києвом. Добре, що хоч вітрець повіває. А він, легкокрилий, щедро сіяв аромати вишневого та яблуневого цвіту, зібравши їх по буйних садах столиці. Навіть якось і вулиці притихли. І коні сонно вкотили візок на подвір'я, під каштанами стали.

Пояснення слів до оповідання "Хто були Путко і Жаско?"

Графіти — старовинні написи і рисунки, видряпані на стінах і предметах;

Мивниця — умивальниця, лазничка, умивальня;

Кубок — келих, чара;

Ромейський — візантійський;

Трепінка — сережка;

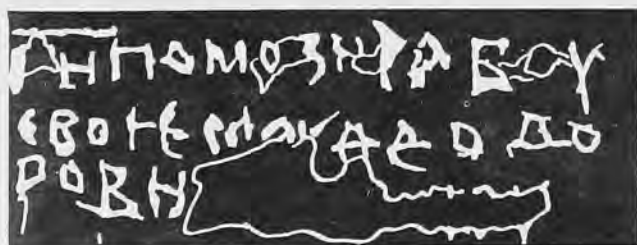
Писало — перо, цвях, наконечник стріли, яким видряпували букви;

Берестяні листки — березова кора, на якій писали;

Пергамен — шкіра, відповідно очищена, на якій писали;

Било — підвішена до стовпа дошка для відбивання сигналів, годин доби;

Титла — надряпаний знак над скорочено написаним словом.





Українські козаки і відсіч Відня 1683 р.

його війська, щоб собі забезпечити якнайбільший успіх. Однак вербування козаків для його війська було для Собеського пов'язане з численними труднощами.

Моральний протекторат над вербуванням козацьких полків перейняла польська королева Марія Казимира, яка стало інформувала свого чоловіка про найновіший стан у цій такій важливій справі. Під час походу польської армії до Відня король Ян III Собеський ждав нетерпляче на прибуття козаків. Собеський пише: "А про нікого так не журюся, як про козаків, за якими часто вдень тужу. Отже ще раз прошу післати мені тих козаків, всі вози держіть напоятівлі для них, бо без усіх інших людей можемо обійтися".

Відомо також, що крім козацьких полків, під Віднем воювало ще велике число українців у війську польського короля Собеського проти турків — причина в тому, що тодішнього часу не тільки Галичина й Волинь, але також вся правобережна Україна належали до Польщі.

Турки старалися стримати козаків від участі у війську польського короля Собеського. Турецький султан написав гострого листа до козаків, в якому, між іншим, читаємо: "Ми наказуємо вам з усіма піддатися моїй команді й виступити проти наших ворогів та більше не слухати польського короля. В противному разі закуємо вас із вашими жінками й дітьми у кайдани, виб'ємо вас разом з королем і вашу країну приєднаємо до нашої держави". Але козаки зовсім не перестрашилися цими погрозами.

Не без значення є також факт, що в супроводі Собеського був православний, отже, український Львівський Єпископ Йосиф Шумлянський. Це було зумовлене присутністю козаків і тих тисяч українців з Волині та Галичини, які були змобілізовані просто як польські піддані. Єпископ мав уможливити королеві увійти в тісніший контакт з українцями в його війську.

До військових завдань козаків під Віднем належало передусім займатися розвідкою та стежити за турками у лісах коло Відня. В день вирішальної битви 12 вересня 1683 р. відважна козацька кіннота із Дорнбаху й Гернальсу (тепер 17 дільниця Відня) атакувала разом із польськими гусарами турецькі укріплення.

Цього року у вересні Відень і Австрія відзначуть 300-ліття відсічі Відня від другої турецької облоги 12 вересня 1683 р. При тій нагоді мало говоритимуть про ролі, яку відігравали українці, а спеціально козаки в цій для цілої християнської Європи історичній події.

Найголовнішу ролі в тих часах, коли Туреччина вибиралася завоювати цілу християнську Європу "вогнем і мечем", відіграв Папа Інокентій XI. Він добре знав про цілі і змагання українського народу того часу і хотів використати протитурецький настрій українського козацтва й ті сили притягнути на свій бік фронту. У Ватиканських архівах зберігаються документи, які наслідують на вербування українських козаків для християнського війська, яке мало визволити Відень від турецької облоги в 1683 р.

В червні 1683 р. папський нунцій в Польщі передав на руки польського короля Яна Собеського відповідну суму грошей на втримання тимчасово тритисячної козацької армії, яка мала виступати під прапорами папи. Вислано емісарів до Львова, і 23 серпня 1683 р. козацька армія була готова йти в бій.

Але також Собеський був великий приятель українського козацтва, який добре знав про його силу в бою та його одчайдушну відвагу. Тому польський король всіма силами старався звербувати якнайбільше козаків для сво-



Турки відступили із рештою своєї армії до Буди.

Після завоювання міста Грану в Мадярщині відсічне військо розійшлося. Собеський пішов із своїми військами до Горішньої Мадярщини, а тоді через Карпатську Україну до Польщі. По дорозі туди прийшло ще до боїв з турками, які окупували деякі міста.

Апостольський престіл, що здобув собі великі заслуги в обороні християнської Європи проти турецької небезпеки, слідкував з найбільшою увагою за всіма рухами козаків, бо вважав їхні перемоги й успіхи своїми власними перемогами. 2 лютого 1684 р. у Ватикані, у папській каплиці відслужено торжественне богослуження в подяку за "козацькі перемоги над татарами".

Папський нунцій в Польщі далі старався тримати контакт з козаками. Для посередництва з ними було намічено ректора львівської папської семінарії о. Франціска Бонесану. Він мав передати козакам особисто багаті дари та заплату за їхні дотеперішні заслуги.

О. Бонесана повернувся щасливо зі своєї місії і привіз із собою листа від козаків до папи Інокентія XI. Цей, датований днем 8 травня 1684 р., лист мав підписи гетьмана Андрія Могили, полковників та інших урядників козацької армії. Листа перекладено в Яворові, де тоді перебував нунцій, на латинську мову й зараз вислано його до Риму, де він зберігся до сьогодні. В цьому листі дякує козацьке військо за дари Святішого Отця та за його батьківське благословення, пересилає поздоровлення й запевнення дальшої служби: "Підемо радо на ворогів святого Хреста, бажаючи від Всемогучого Бога Вашій Святості многих літ та щасливого володіння як Голові християнства, щоб могли Ви бачити в своїх стіп всіх християнських володарів та своїх упокорених ворогів".

Листом гетьмана Андрія Могили, який був написаний в імені цілого українського козацтва, місією о. Бонесани і його обширним зві-

том досягнуто кульмінаційну точку в стосунках Козацької України з папою Інокентієм XI.

Відзначаючи цю історичну подію, цю річницю визволення Відня та християнської Європи від турецької і татарської небезпеки, пригадуємо, що українці, але передусім українські козаки рішучо причинилися до тої тріумфальної перемоги християнської Європи.

Один документ тої перемоги знаходиться у ватиканських музеях в Римі. Це є малюнок "Собеський рятує Відень, 1683 р." маляра Яна Матейки. На цій картині з 1883 р. бачимо також козацькі бунчуки, але також воїна у типичному козацькому жупані. **Борис Ямінський**

АРКА ЗАХІД

це не лише модерна українська книгарня і крамниця гарних подарунків, але також справжній осередок обслуги українців Торонта й околиць.

- книжки, часописи і журнали;
- грамофонні пластинки, радіоприймачі, друкарські машинки;
- різьба, кераміка, картини, кришталі, порцеляна, полотна і нитки "ДМС" до вишивання, вишивки, жіночі хустини;
- великий вибір гарних дарунків на різні okazji;
- висилка пакунків в Україну.



ARKA WEST
2282 Bloor St. West
Toronto, Ont.
M6S 1N9, Canada
Telephone: 762-8751

- Продаємо "МІЙ ПЕРШИЙ СЛОВНИК", ціна \$7.00 з додатком коштів пересилки.

ВАСИЛЬ КАРХУТ

ЦУПКЕ ЖИТТЯ

(ПОВІСТЬ ПРО ВОВКІВ)



В. Кархут
ЦУПКЕ
ЖИТТЯ

Б-КА
«ДОРОГА»
Ч. 10.

КРАКІВ
1940

УКРАЇН-
СЬКЕ ВИ-
ДАВНИ-
ЦТВО

II. ВОВЧИК

Вовчик не гаяв часу. Гнав чвалом, спершу навмання, куди несли очі. Перескакував пеньки, ломаччя, низько нависле гілля кущів. Струшені важкі краплини роси спадали йому на кожущок й зморожували тіло дροжжю. Ноги стрягли й плуталися у високій, мокрій від роси, траві. Небаром ціла його шуба змокрила й взялася зліпленими космиками. Та Вовчик не почував холоду. Приголомшений втіхою із визволення, він не помічав округ себе нічого. Щойно згодом він заспокоївся. Відвічний інстинкт вільного племені відізвався у цьому відземковому кріпкого роду свідомістю шляху. Це був той додатковий шостий змісл, що його давно затримала осіла людина: змісл визначити себе в просторі. Швидкий біг Вовчика спроквола перейшов у дрібний, рівномірний підтюпець, що ним потраплять дорослі вовки без втоми пробігти десятки кілометрів. Напряма бігу пішов туди, де була остоя його роду: вовчий материк.

Коротка літня ніч добігла до кінця.

Крайнебо зарожевіло й багром зайнялися легкі облячки на сході. Низом лісу ніч хватала ще свої сутінки й тиші не каламутив ніякий згук. Та там вгорі, оленячою стежкою, що в першому соняшному промінні вилискувала між низькими кущиками, мов загублений серед сонних верхів жемчужний разок намиста королевої — йшов гомін. Від водопою йшло стадо оленів. Провідник, розкішний самець, поклавши на плечі величні чотирнадцять-парісткові роги, вдихував повними грудьми морозне повітря вчасного ранку. Із його ніздрів бухали клубки пари.

Вовчик зупинився під кушем ліщини. Міль і безпека цих величніх звірів, їхній гордий, твердий крок, пригнобили Вовчика. Перший раз від часу, як покинув матірне лігво, почув він себе перед цими самовпевненими велетнями немічним, загубленим від матері, опущеним і дуже-дуже втомленим і нікчемним сотворінням.

Стадо оленів йшло й стугоніла під їхніми ратицями стежка, котилися вниз камінці. Та враз гордий провідник зупинився. Вітер завіяв у його ніздрі гризкий пах вовчого роду. Провідник коротко гекнув і скочив величезними луками вбік, у кущі. Хвилина, й ціла валка струнких лань зникла за ним, мов привид.

Вовчик щойно по довшій хвилині відважився вийти з криївки. Та мандрувати даліше йому нараз відхотілося. Був голодний, втомлений і промочений до кости. Студінь ловила його за шкуру й термосила лихоманкою, що від неї, здавалося, втікали з тіла рештки захованого внутрі тепла.

Вовчик розглянувся довкруги і його очі побачили лігво. З-поміж коріння виверту визирав отвір невеличкої печерки. Переборюючи останнім зусиллям втому, Вовчик доволікся до виверту й уповз у сухий, вистелений мохом і дрібними корінцями — закапелок.

III.

Вовчик щойно виліз із безпечної криївки й саме напушував висушений кожущок. Витягався і простував після сну кожен м'яз у пруживім тілі так само, як це робила перед кожною виправсю його мати. Втома відзивалася ще легким щемінням у м'язах ніг і ледве чутним колінням у незвичних до довгої мандрівки, підбитих котиках лаб. Та самопочуття у Вовчика було гарне. Всю його суть просяяла життєрадісність і здорова втіха існування. Лише голод бурчав у кишках і хвилинами псував цей настрій.

Заки Вовчик вибрався на лови, він довго розглядався по довкіллі. День заховався вже за верхами й холодна гірська ніч поклала довкруги, на всі предмети свою м'яку, кошлату лабу. Із поблизької калабані відзивався лагідний терцет кумок. Над калабаною в моху, зіркою блищав світлячок; десь далеко в лісі за-

голосив сич. Вовчик нюшив. В сирім леготі крім запаху припечених, достиглих свниць і розпареної живиці, не вичув він нічого більше. Тоді ступив на оленьчу стежку й обережно, щоб не хруснула під ногою зламана суха гіллячка, почав іти під вітер.

Довкруги нього будилося нічне лісове життя. З дивним скреготом, чи то з люті чи страху, перед самим носом перебіг йому дорогог Попелястий Повх, і зник у норі під каменем. Трохи далі застукав на поляні при харчуванні — молодого зайця. Два звірки, зустрінувшись знечев'я віч на віч, позирали на себе здивованим



зором. Вовчик вчитав у витрішківатих очах звірка — страх. Та заки спохопився, звірок з таким галасом шугнув у кущі, що Вовчик аж зніяковів. Відказуючи в душі на свій брак дос-

віду в ловецьких справах, із твердою постановою не дати себе при черговій зустрічі пошити в дурні, Вовчик поплівся слідом за втікачем.

В холодній деберці, густо зарослій квшамі ліщини, між якими сям-там вистрілювали вгору свічки молодих яличок, з носом на заячій прослідку, Вовчик посувався вперед дуже поволі.

В ловецькій завязатті шерть з'їжилася йому на спині. Та ноги ступали м'яко, скільки змога пруживо.

Враз до загостреного гололом його нюху долинув ледве помітний пах пір'я. Вмить в його уяві цей ледве чутний запах злився із образом тої добичі, що її не раз приносила було йому мати й вчила його скубити її та заправлятися до ловів.

Спомин матері й тих недавно минулих, розкіпних днів розманіжив Вовчика. Забувши про потрібну обережність, він скочив у напрямі того квша, звідки походив до його нюху цей пах. Захвустіли під ногами ломані гіллячки, зашелестіло листя торкненого квща. Майже з-під самих ніг випурхнула з грімким лопотанням крил якась велика птаха й тихим летом, стрілою шмигнула в кущі. Вовчик із розгону ввірвався аж у середину квща. Перед ним у гнізді дриготіла розгублено його перша добич: заскочених у сні восьмеро молодих орябків.

ЧЕРВОНІЙ РАНОК ДОГОРІВ...

Червоний ранок догорів,
а дня нема.
І над просторами полів
Од хмар нудьгу прийма
Земля німа.

Пливе туман, мов дим пожеж,
Вкидає гай.
О ясний дню, коли прийдеш?
О вітре, грай! —
Ридає край.

І зве дарма святе ім'я
В старих церквах, —
З височини лиш вороня
Кидає жах
На чорний шлях.

Павло Филипович, Київ, 1919.



ЄДИНА В ТОРОНТІ УКРАЇНСЬКА
COMMUNITY TRUST COMPANY LTD.

2299 Bloor Street West — Toronto, Canada M6S 4T2

Tel.: (416) 763-2291 — 766-3342

приймає вклади і ощадності, платить найвищі відсотки, дає позики особисті і мортгеджові, приймає і реєструє пенсійні плани і на нові дома (RRSP and RHOSP)

Полагоджує всі банкові операції — приймає домашні рахунки (телефони, електрика і т.п.)

Завідуює спадками і довіреннями (траст).

Управитель: Богдан Миндюк



Завдяки тому, що головою Союзу Українських Філателістів Австрії є пластун і постійний співробітник "Юнака" Борис Ямінський, цього року відбудеться в рамках 13-ої вже з черги різдвяної виставки марок у Відні також спеціальна виставка пластових марок, якою відзначать 70-річчя Українського Пласту та 15-річчя смерті Основоположника Пласту д-ра Олександра Тисовського.

Та виставка відбуватиметься в часі між 25 до 27 листопада 1983 року, а в дні 26-го листопада спеціальний відділ австрійської пошти на тій виставці буде вживати окремий поштовий штемпель з двомовним українсько-німецьким написом. На штемплі, роботи почесного члена СУФА графіка й мистця Едгарда Штайнгагена (про нього писали ми в "Юнаку" за травень 1983 року) є портрет Основоположника Українського Пласту д-ра Олександра Тисовського на тлі пластової лілеї з написами: "СКОБ" і "ДРОТ".

Як відомо, Дрот похований на віденському кладовищі, а похорони відбулися 5-го квітня 1968 року.

З приводу випуску того особливого штемпля СУФА враз із пластунами в Північній Америці й Німеччині випустить відповідного кольорового святкового конверта. Текст-пояснення для того конверта написала редактор "Юнака" пл. сен. Ольга Кузьмович. На конверті буде також гарний кольоровий знімок українських пластунів.

Ми певні, що наші пластуни-філателісти дуже зацікавлені тим випуском конверта зі спеціальним штемплем і завчасу собі його замовлять. У цій справі треба писати до СУФА:

Ukrainischer Briefmarkensammelverein in Österreich, Schönlatemgasse 7/8, A - 1019 Wien Austria - Europe



ВИСТАВКА СУФА З ПРИВОДУ 300-РІЧЧЯ ВІДСІЧІ ВІДНЯ

З приводу загального святкування 300-річчя відсічі Відня і 300-річчя віденської каварні Союз Українських Філателістів Австрії влаштував у вересні 1983 року у недавно знову відкритій каварні "Кафе Централь" у Відні виставку поштових марок під протекторатом посаджика міста Л. Граца. Під час виставки урядова спеціальний поштовий уряд віденської пошти й уживав п'ять різних на цю виставку підготованих штемплів із двомовними написами українсько-німецькими. Штемпель з 9-го вересня показує козака, катедру св. Стефана, частину старих віденських мурів та турецькі шатра. На штемплі 10-го вересня бачимо портрет патріарха віденських каварників українця Юрія Франца Кульчицького. Штемпель з 11-го вересня показує типічну сцену із віденської каварні, з газетою і склянкою води. На штемплі з 12-го вересня бачимо прапор і печатку українських козаків. В цей день, властивий день річниці визволення Відня від другої турецької облоги, СУФА зорганізував велику атракцію для мешканців Відня і туристів т. зв. "козацьку кінну пошту". Трьох вершників в українських козацьких одягах перевозили в цей спосіб листівки зі спеціальним штемплем, що показує козака на коні, з місця виставки аж до головної пошти Відня.

Усі спеціальні штемплі на цю виставку виготовив член СУФА Едгард Штайнгаген.

Б. Я.

Що читати



НОВЕЛЯ "ЛАН" ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Більшість людей, коли подивляться на довжину новелі "Лан", то думають, що вона описує якусь малу подію, і тому, мабуть, легковажать її важливості. Хоч це є коротенька новела, вона багато нам розкаже. Перші речення дають нам порівняння між панським і селянським ланом. Панський лан такий великий, як океан, а селянський, як крапелька дощу. Цим порівнянням В. Стефанік показує нам велику несправедливість. Він був соціалістом, як і решта інтелігенції в тому часі. Письменник малює образ того, як тяжко селяни працювали, віддавали свої сили й були втомлені, вичерпані настільки, що не могли працювати вже на своєму лану. Перемучена мати заснула на полі. Недалеко від неї лежить дитинка, а коло неї хліб, миска й огірок. Сонце ясно світить, неначе хоче маму збудити з кам'яного сну. Стефанік уживає багато символіки, особливо для змалювання наступних подій.

Дитина плаче, але мама не чує, бо спить. Заулька доторкнулась дитини, але втікла. Заулька — це символ щастя, тобто дитина не буде щаслива. Тоді ящірка побігла навколо дитини. Ящірка символізує нещастя. Дитина замкнена в колі нещастя. Тому що вона рухалась, коли плакала, то дитина впала лицем до землі. Хвилинку пізніше дитина вже перестала пручатись руками й ногами, заплющила очі та заснула вічним сном.

Сонце своїм промінням не могло збудити маму і сховалось за хмарами. Раптом крикання ворони збудило маму. Ворона є віщун смерті й нещастя. Мама, коли почула, що дитина більше не плаче, була задоволена, бо вже на решті дитина спить. Вона обминула той корч, під яким була дитина, щоб її не збудити, і почала далі копати.

пл. розв. Оля Яківчик
учениця 11 класу Святомиколаївських
Курсів Українознавства, Торонто.
(Одне з домашніх завдань)



НОВІ ВИДАННЯ

ПО'ЯВИЛАСЯ КНИЖКА ПІД НАЗВОЮ "ВІДЕНЬ 1683 — КОЗАКИ І КУЛЬЧИЦЬКИЙ"

Накладом Союзу Українських Філітелістів Австрії появилася книжка "Відень 1683 — Козаки і Кульчицький", автором якої є Борис Ямінський, а мистецьке оформлення виконав Ергард Штайнгаген. Співвидавницями книжки є Т-во "Бойківщина" у Філадельфії та Наукове Т-во ім. Шевченка у ЗСА. Вона появилася саме в час, коли у Відні різними способами відзначають 300-річчя звільнення Відня від турецької навали, але ніде не згадують про участь українців у тому звільненні.

Книжка незвичайно гарно мистецьки оформлена подає це саме не у формі наукової праці, але у приступній для кожного читача формі інформації про важливу роль українських козаків у відсічі Відня.

Вона також подає історичну правду про Юрія Франца Кульчицького й виявляє на підставі різних джерел його українське походження. На початку книжки знаходиться ряд привітів важливих особистостей, що підкреслюють важливість того видання. Для філітелістів у ній каталог всіх двомовних німецько-українських спеціальних поштових штемплів австрійської пошти, що появлялися під час виставок СУФА та світлини всіх святкових конверт і листівок, що досі випустив СУФА.

Книжка писана німецькою та українською мовами, має 240 сторінок з полотняною обкладинкою і надається добре на подарунок тому, що видана розкішно та має багато ілюстрацій.

Коштує в США 17 дол., в Німеччині 30 НМ, а в Великобританії 9 фунтів. Поштову посилку треба оплатити окремо.

**Цьогорічне наше
гасло:**

**„Пластовий
закон -- наш
дороговказ!"**

**Спрямовуймо своє
життя за цим
дороговказом!**

ПОХВАЛЬНА АКЦІЯ ПЛАСТУНОК ІЗ 44-ГО КУРЕННЯ УПЮ-ОК В НЬОАРКУ ЗВЕРНЕННЯ 44-го КУРЕННЯ ЮНАЧОК ДО УСІХ ПЛАСТУНІВ

В американській пресі дуже часто зустрічаємо фальшиві й неправильні статті про Україну. Багато з нас це перечитують і байдуже відкладають, не звертаючи на це багато уваги. Ми, українці й пластуни, повинні поступати зовсім навпаки й такі фальшиві інформації поправляти.

Наша Станиця в Ньюарку розпочала недавно таку акцію. Збираємо помилки в дописах про Україну. Дві сеніорки з нашої Станиці пишуть листи з поправками до редакції. Усі юнацькі гуртки тримають копії помилок та поправок і всі разом на своїх гурткових сходинах також пишуть листи з поправками до редакцій даних часописів.

Таким способом, редакції американських журналів та газет дістають не одну поправку помилок у дописах про Україну, але щонайменше сто. Самозрозуміло, що тоді вплив на редакцію є багато більший.

Тому заохочуємо інші станиці також прилучитися до такої праці та давати знати чужинцям правду про Україну.

пл. прих. Дора Тершаковець,
44-ий курінь УПЮ-ок
імени Оксани Джеджори
Ньюарк, Нью Джерсі.



УСМІХНИСЯ!

Ішли раз два юнаки, шукаючи, де б можна зробити якийсь добрий учинок. Припадково прийшли на площу, де розбивали шатра на цирк. Питають вони начальника:

— Хотіли б ми зробити велике, чисте, добре діло, містер.

— Гарно, гарно! Підіть і обмийте мені слона.

Із збірки "Округлі квадрати"
Видання 29 Куреня "Сіроманці"

ПЛАСТОВА КРЕДИТИВКА в Торонті

на корисних умовах

- дає **ПОЗИКИ** та
- **приймає ОЩАДНОСТІ.**
- Пластова Кредитівка міститься у Пластовому Домі в Торонті.
- **Урядові години:**
вівторок і четвер 7-9 вечора,
субота 2-4 по пол.

Plast (Toronto) Credit Union Ltd.,
2199 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6S 1N2, Canada

Phone: 769-9998

**Пластуни і Пластунки в Торонті!
СКЛАДАЙТЕ
СВОЇ ОЩАДНОСТІ
у Пластовій Кредитівці!**



КАМ'ЯНЕ ДЕРЕВО

Багато всяких дерев у наших лісах, і різняться вони не тільки тим, що одні — листяні, а інші — шпилькові, одні ростуть на півночі, інші — лише на півдні, що різної форми та кольору їхнє листя й глиця, не однаково забарвлена кора.

Є ще одна відмінність: одні породи дерев — тверді, наприклад, дуб або самшит, інші — м'які, це береза, вільха, осика, тополя. І зустрічаються дерева м'якої породи частіше, ніж твердої. А шкода, краще було б навпаки. З твердої деревини можна зробити значно більше корисних речей, ніж з м'якої. І споруди з неї живуть довше.

І ось учені винайшли спосіб перетворити будь-яку деревину на матеріал такий твердий і міцний, що ним замінюють навіть метали. Цей матеріал — суцільна пресована деревина. Один її сорт навіть зветься "кам'яним деревом".

Як її виготовляють?

Деревину, навіть м'яку породу, просочують спеціальними хемічними речовинами. Потім, при високій температурі і під великим тиском, пресують. Деревина ущільнюється, і з неї можна робити, як із металів, різні деталі до машин. Зроблені з пресованої деревини, вони справно працюють протягом років. Цей матеріал не подарований нам природою, а створений людиною, ученими, які поліпшили природні якості деревини.

Юрій Гундич



Бульбасики



Для перевірки
назви професії
поданих тут Буль-
басиків — гляди
на сторінку: 17

ВЕЛИКИЙ БОЯГУЗ

Удар лапи африканського струся багато сильніший, ніж удар кінського копита, але коли він нападає, то вистачить підняти палицю і він вже тікає. Між іншим, він нападає лише на нижчих від себе ростом.

“КОКЕТКА”

Лябораторійні студії ствердили, що мишка половину свого життя проводить на плеканні себе.

ЩО ТАКЕ СНІГ?

Чи знаєте, що більша половина населення земної кулі ніколи не бачила снігу, хіба на фільмі або на знімках?

УСМІХНИСЯ

ДОБРЕ ДІЛО

При іспиті першої проби, сеніор питає юнака про добрий учинок:

— Якщо б я ішов вулицею, побачив чоловіка, що немилосердно б'є осла, і спинив його в тому, то який пластовий обов'язок я виконав?

— Пластун є братерський! — відповів юнак без надуми.

РІЗНЕ ТА ЦІКАВЕ

ДЕРЕВО-ЛІХТАР

У північній Африці росте “диявольське дерево”, яке містить у корі багато фосфору і через те випромінює дуже інтенсивне світло. Вночі під цим деревом можна навіть читати.

ТОЧНА РІЧКА

У Греції є невеличка річка Авіар, незвичайна тим, що два рази на добу вона тече до моря і два рази біжить від моря. Шість годин вона пливе в одну сторону, а шість — у зворотному напрямку. Цикль її повторюється на стільки пунктуально, що місцеві люди можуть за цією річкою знати точно, який це час.

КІТ МУРКО — ОПІКУН БІБЛІОТЕКИ

Назна, що була прочитана на "Святі Книжки" ОПЛДМ, в групі авторів юнацького віку в Торонті

На вулиці багатирів, за прекрасними городами, стоїть велика біла хата. Вона давно тому збудована, але дуже добре утримана.

Тут живе славний багач — пан Михайло Кришневський. Він досить високий, трохи за-грубий, завжди порядно убраний. Наш пан Кришневський вважає себе важливою постаттю та дивиться на інших з погордою. Єдиний, що сміє до нього наблизитися, це його кіт Мурко. Мурко віддзеркалює кілька прикмет свого гідного пана. Пан його добре годує, а Мурко грубий і пухнатий, наче перина. Він поволі ходить по хаті та ледве коли виходить надвір. Останнього разу, коли Мурко пробував вийти надвір через щілину, був застряг і пан Кришневський мусів його витягати за хвіст.

Мурко не любить приходити в кухню їсти, пан його пильнує, щоб з'їв таки в іншій кімнаті. Тому, що пан рідко випускає kota на гуляння, він не має багато нагод походити по свіжому повітрі. Мурко тому часто думає: "Якби я міг говорити, я б моєму панові наговорив".

Пан Кришневський часто сідає у своїй бібліотеці, що є на другому поверсі. Там є стільки книжок, що Мурко навіть трохи боїться приступати до них. Але досі ще нічого не сталося.

Мурко провадить досить монотонне життя. Аж одного разу кличе його пан до себе:

— Зараз прийди сюди, Мурку! Бо як я прийду до тебе...

Мурко на хвилину уявив собі загніваного свого пана. Але кіт таки ввійшов до бібліотеки. Побачив пана, що тримає книжку, один риг якої обгризений.

— Чи я тебе добре не годую? Ти маєш пильнувати моїх книжок, маєш виганяти мишей!

"Миші!" — подумав собі Мурко. Відколи він себе пам'ятає, кіт боявся навіть самого слова — "миші". Вони напевно дуже шкідливі, може й небезпечні, якщо можуть з'їсти цілий риг книжки!

Ну, й як Мурко зможе перемогти свій страх, щоб таки зловити мишу та принести її панові?.. Він не знає. Тепер якраз йому захотілося дуже спати, бо "гук і крик" вийшов з

кімнати: Мурко спокійно ліг на канапу, з якої щойно встав пан.

Йому сняться цілі армії мишей, що біжать його атакувати! Кіт не знає, що робити. Сховався в кут за канапою. А миші наближаються шораз ближче і ближче до нього, коли ж Мурко збудився від страху, бачить, що миш собі біжить якраз перед ним. Він так налякався, що вискочив наверх полиці з книжками. Почув такий голосний вибух, що такого ще не чув ніколи. Всі книжки впали на підлогу, а він разом з ними.

Подивився Мурко, а під ним лежить забита миш. Він бере її однією лапкою за хвіст, та наставивши свого хвоста вгору, з великою гордістю виходить з бібліотеки. Іде просто до свого пана, що стоїть біля сходів. Пан дуже здивований...

"Ой, — думає собі Мурко, — коли пан побачить книжки нагорі в бібліотеці, подумає, що там була велика й страшна боротьба. Напевно мене похвалить за перемогу в цій боротьбі!.."



БУЛЬБАСИНИ

НАЗВИ ПРОФЕСІЙ:

ветеринар або лінар

мистець пензля

майстер нулінарії

гонейст

аснет - пустельний

співачна популярної музики

суддя

майстер фігурного новзання

огородник

дедиктив

піяніст

водій авта



Далеко в джунглях, між величезними деревами, стояв малий замок. В середині були великі кімнати, а в них чудові старовинні меблі. Виглядало, що нікого в замку не було. Але в одній задній кімнаті за масивним бюрком сидів старий чоловік і писав якогось листа. Згодом він встав, підійшов до полиці та витягнув одну з багатьох книжок. Тоді він сів за бюро, запакував книжку й заадресував її чорним чорнилом. На пакунку писало: "Пан М. Савчук, 2437 7-ма вулиця, бюро ч. 174, Нью-Йорк, США".

**

Був нормальний день у бюро пана Савчука — знаного підприємця. Люди входили й виходили впродовж цілого дня. Коло четвертої години секретарка п. Савчука увійшла й передала йому пакунок з пошти. Пан Савчук подивився на пакунок — зворотної адреси на ньому не було. Розпакував пакунок і знайшов у ньому стару книжку. На обкладинці писало "Таємниці минулого". З цікавістю розгорнув пан Савчук книжку...

О четвертій сорок п'ять офіцер Береза дивився через розбите вікно в бюро пана Савчука. Сімнадцять поверхів нижче, на хіднику між санітарами й амбулянтами лежало тіло зраненого підприємця. На бюрку біля вікна лежала книжка. Офіцер Береза витягнув хустинку, взяв книжку і запхав її в плястикову торбу.

Другого дня офіцер Береза сидів в бюро інспектора Качмаровського.

— Інспекторе Качмаровський, ми не знаємо, чому пан Савчук скочив з вікна, але я думаю, що та книжка мала щось з тим до діла.

— А де та книжка тепер, хіба в безпечному місці?

— Я її залишив у вашої секретарки.

Обидва панове встали та наблизилися до дверей. У другій кімнаті сиділа секретарка при бюрку. Вона тримала ніж, що стирчав з її тіла.

— Хто це міг зробити, інспекторе?

Перевіряючи ситуацію, інспектор сказав:

— Виглядає, що вона це сама зробила.

На бюрку біля секретарки лежала книжка.

Того вечора інспектор взяв книжку додому. Коли він увійшов до мешкання, задзвонив телефон. Він поклав книжку на стіл та пішов до кухні відібрати телефон. Йому задзвонив офіцер Береза. Він хотів зустрітися з інспектором на вечері та поговорити з ним про цю дивну книжку. Інспектор погодився. Він повісив

слухавку, вийшов до другої кімнати. На столі не було книжки. Він попав у паніку та почав перебігати по кімнатах, шукаючи за книжкою. Увійшовши до спальні свого сина, він закам'янів. Його син Марко висів на шнурку з лампи. Під ним лежало перевернене крісло, а коло крісла... книжка.

Кілька годин пізніше телефон задзвонив у хаті офіцера Берези.

— Березо, я сьогодні не прийду.

— Чому?

— Дві години тому мій син повісився, сьогодні рано моя секретарка відібрала собі життя, а вчора звичайний підприємець вискочив з вікна — все через ту книжку. Це не звичайна книжка, її треба знищити!

— Що ви думаєте зробити?

— Сьогодні я її спалю!

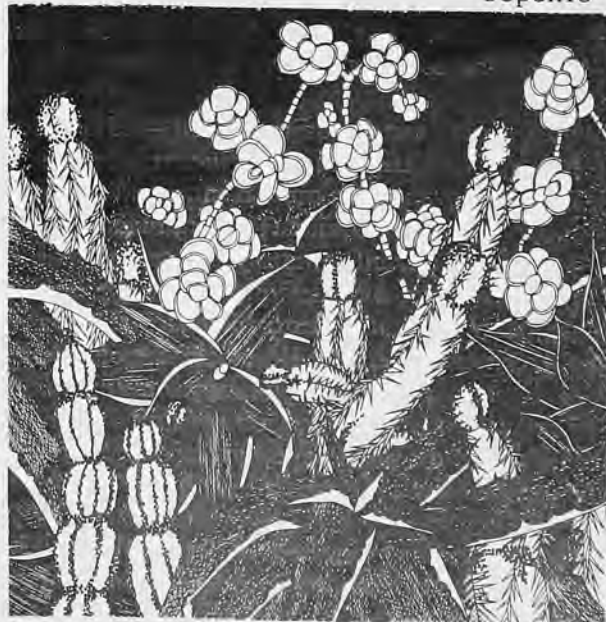
Інспектор пішов до свого кабінету. У ватрані він розпалив вогонь і кинув книжку в полум'я. Ріг книжки запалився і згодом загорілась ціла книжка. Інспекторові стало легше на душі.

**

Серед джунглів Африки, в малому замку, в задній кімнаті сидів старий чоловік. Він встав з-поза бюрка та підійшов до полиці. Витягнув стару книжку. На обкладинці було написано: "Таємниці минулого". Тоді він сів за бюро та запакував книжку. Уважно він її заадресував чорним чорнилом...

Мотря Оніщук (10 кл.)

Торонто



Аркадія Оленська-Петришин: „Кактусовий город“, гравюра

РІЗНЕ ТА ЦІКАВЕ

ОБРЯДОВІ СТРАВИ ХРИСТИЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ

ВАРЕНИКИ

Вареники — зварене тісто з бараболею, сиром або капустою, теж деколи з м'ясом або з вишнями, або черешнями — це українська національна страва, яка в деяких областях України стала культовою стравою і належить до обряду, наприклад, в західних областях вареники мусять бути на Святий Вечір, перед Великим Постом і коли приймають весільних старостів. Натомість на Наддніпрянщині вареників на Святий Вечір не варили, але зате варили їх щонеділі за виїнятком періоду від Запуста, тобто останнього м'ясного обіду до свята Введення в храм Пресвятої Діви Марії (21. лист. — 4. грудня), коли то вареників не вільно було варити.

У весільному обряді України вареники відігравали одну з головних ролей: у весільний коровай навхрест клали чотири вареники з сиром і накривали їх тістом. На Київщині, побіч цих навхрест покладених вареників, клали чотири яйця, а знову ж на Полтавщині клали в коровай аж 27 вареників.

**

У Ніжинщині жінки в дарунок на хрестини приносили гречані вареники з сиром, з капустою або з сушеними грушками. У народній творчості України вареники в маслі, символ щасливого, заможного життя: "Плаває, як вареник у маслі".

Слід тут згадати, що в Галичині вареники звуть пирогами, під час, коли пиріг — це пшеничний хліб. На Східній Україні пиріг — це величкий довгастий хлібець з пшеничної муки, печений з начинкою.

За "Шляхом" Г. Л. Н.



З НАРОДНОЇ МУДРОСТІ УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПРИСЛІВ'Я ТА ПРИКАЗКИ

Хто вчиться змолоду, не зазнає на старість голоду.

Книга вчить, як на світі жити.

Мудрим ніхто не вродився, а навчився.

Навчай інших і сам навчишся.

Шануй учителя, як родителя.

Чого Івась не навчиться, того Іван не буде знати.

Треба знати, що сказати.

Менше говори — більше діла твори!

Менше говори — більше вчуєш.

Говори мало, слухай багато, а думай ще більше.

Добра голова не скаже пусті слова.

Коли за все візьмешся, то нічого не зробиш.

Свого не цурайся, за чуже не хапайся.

Кожна птичка свою пісню співає й своє гніздечко має.

Не бажай синові багатства, а бажай розуму.

Мудрий не все каже, що знає, а дурень не все знає, що каже.

Яке дерево, такі квіти; які батьки, такі й діти.

За науку цілуй батька й матір у руку.

Гни дерево, поки молоде, учи дітей, поки молоді.

З молодого, як з воску: що хоч, те вилипиш.

Як батька покинеш, так і сам загинеш.

Золотий час — юнацькі літа!

**Вступайте в члени забезпечено-допомогової
братської установи в США і Канаді**

УКРАЇНСЬКОГО БРАТСЬКОГО СОЮЗУ
(нолись УРС)

УБС: має 14 клас модерного забезпечення;

- видає тижневик "Народня Воля" і англomовний журнал "Форум";
- веде відпочинкову оселю, культурно-спортовий молодечий осередок "Верховина" в Глен Спей, Н. Я.;
- розділяє стипендії студіюючій молоді.

440 Wyoming Ave., SCRANTON, Pa., 18503 USA



СОН



Спокійно

БЕ-ЧО-РМ ЗІР-КА-МИ СОН ДО МЕНЕ ПРИ-ЛІ-ТА-Є

КРИ-ЛА СО-КО-ЛА ВІН МА-Є СИ-ЛН ВІ-ТРО-ВІ ПРИЙ-МА-Є

ТАМ ДЕ ВІ-СО-КІ ГО-РЕ ТАМ ДЕ ШИ-РО-КЕ МО-РЕ

ТАМ ДЕ ВІ-ТЕР ГУ-ЛЯ-Є СО-КО-ЛОМ ЛЕ-ТЬ МІЙ СОН

СНИ-ЛОСЬ МЕНІ НАД РАНОМ УЛІ-КА БІ-ЛА СВ-РХІ СІ-ЛУ

СНИ-ЛИ-РА СТЕП І ПО-ЛЕ, ШИ-РО-ЧИНЬ РІВ-НО-ГО КРА-Ю

Приспів:

ВІ-СО-КІ КАР-ПА-ТИ ЗО-ЛО-ТО-М ПРИ-КРИ-ЛИСЬ

А НЕС-ПО-КІЙ-НІ РІ-КИ ЖИ-ЛИ-ВО ОПО-ВІ-ДА-ЮТЬ:

ТАМ ДЕ КО-ЗАЦЬКІ МО-ГИ-ЛИ, СТВ-ЛЮЦЬ-КІ БАЙ-РА-НИ

ТАМ ДЕ КА-МІН-НИ ФРО-ТИ ЛЮ-ДІВ ЗА-К-ВА-ЛИ.

Вечорі зірками
сон до мене прилітає.
Крила сокола він має,
силу вітрову приймає.

Приспів:

Там, де високі гори,
Там, де широке море,
Там, де вітер гуляє, —
Соколом летить мій сон.

Снилась мені над ранком
хатка біла серед саду.
Снилися: степ і поле,
Широчинь рідного краю.

Приспів:

Високі Карпати
Золотом прикрились,
А неспокійні ріки
Журливо оповідають:

Там, де козацькі могили,
Стрілецькі байраки,
Там, де камінні драти
Людей закували.

Приспів:

Степ, поле і гай
Покрилися туманом.
Червона налина
Голову схилила.

Тарасові думи
Вітер розсипає,
по всій Україні
Сумом повіває.

Приспів:

І понад тими горами,
Понад тими лісами
Рідна моя мати
Кличе мене до себе.

Приспів:

СТЕП ПО-ЛЕ І ГАЙ ПО-КРИ-ЛИ-СЯ ТУ-МА-НОМ.

ЧЕР-ВО-НА КА-ЛИ-НА ГО-ЛО-ВУ СХИ-ЛИ-ЛА.

ТА-РА-ЛО-ВІ ФУ-НИ ВІ-ТЕР РОЗ-СИ-ПА-Є.

ПО ВСІЙ У-КРА-Ї-НІ СУ-МОМ ПО-ВІ-ВА-Є.

І ПО-НАД ГО-РА-МИ ПО-НАД ТИ-МИ ЛІ-СА-МИ

РІВ-НА МО-Я МА-ТИ КЛИ-ЧЕ МЕНЕ ДО СЕ-БЕ.

РАНОМ Я ПРО-БУ-ДЖУСЬ, СЛІЗЬ-МИ ОБ-МИ-НЮСЬ.

НЕ-МА В МЕНЕ МА-ТИ А-НІ РІВ-НО-ГО КРА-Ю.

ТАМ, ДЕ ВІ-СО-КІ ГО-РИ, ТАМ, ДЕ ШИ-РО-КЕ МО-РЕ.

ТАМ Я ЗА-ЛИ-ШИ-ЛА МІЙ РІВ-НИЙ КРАЙ

Ранком я пробуджусь,
Слізьми обмиюсь.
Нема в мене мами,
ані рідного краю.

Там, де високі гори,
Там, де широке море,
Там я залишила
Мій рідний край.

Приспів:

пл. уч. Леся Василен

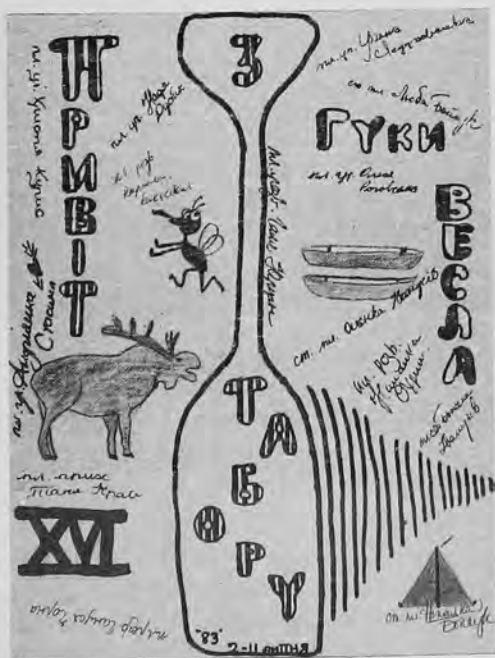




Яка ж цінава назва табору “Ми і в пеклі створимо Карпати”! Вгадуємо, що спонукало учасниць придумати таку небуденну назву!.. Туга за Карпатами? Потреба зв'язати своє таборування з горою Сокіл — колискою пластового таборування в Україні?.. І форма привіту — гуцульський кабатин, оздоблений естетичними прикрасами, і кольорові підписи Проводу й учасниць — усе гармонійно поєднане!.. Табір УПЮ-ок на “Вовчий Тропі”.



“Гуки весла” — Табір XVI Куреня УПЮ-ок ім. Ц. Паліїв в Торонті вітає естетично оформленим малюнком весла, лося і кузьки, човнів та підписами Проводу й усіх учасниць.



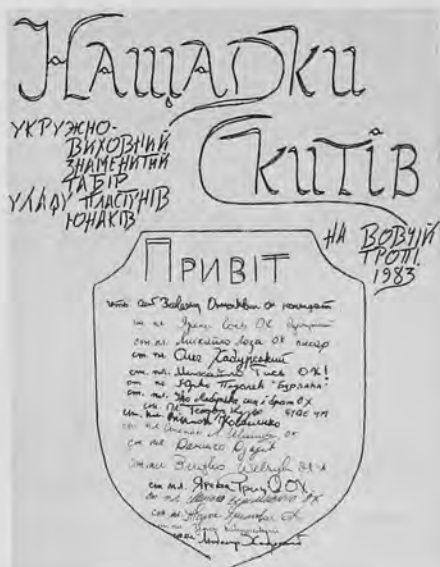
Кольоритним і цікавим щодо змісту малюнком є привіт з табору УПН-ів “Гори, гори, вогнину” на Оселі “Вовча Тропа”. Довкола вогнина — новацтво, а побіч напис:

“Гори, гори, вогнину, і палай... любов мого серденька неси в рідний край!..” До подруги Редакторки звернення: “Дорога Подруго! Бажаю Вам здоров'я, сили й міцного бажання далі творити й ширити джерельне слово краси і правди. Готуйсь! Братчик Славко”, тобто комендант — Ярослав Пришлян.

“Тасмне сховище” — Табір УПЮ-ок на Оселі “Писаний Камінь” — Клівленд. Привіт гарно оформлений з підписами Проводу й учасниць. Комендантка — ст. пл. Люся Норна.



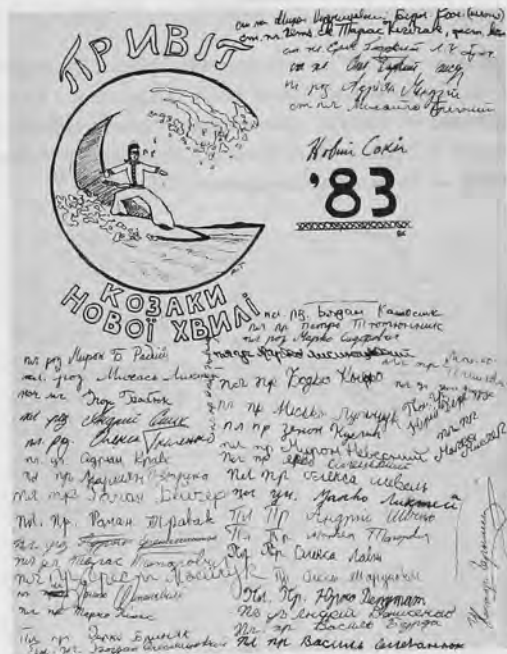
“Нащадки Снитів” — Виховний Табір (Знаменитий!) УПЮ-ів на Оселі Вовча Тропа вітає підписами 17-ох старших пластунів — мабуть вони творили провід табору. Майже всі вони з Ордону Хрестоносців. Комендант табору — гетьм. скоб — Всеволод Онишкевич, ОХ.



Малюнком квітів і листка папороті з підписами Проводу й учасниць вітає "Юнака" Табір "Відгомін віків" з "Нового Сокола" біля Бофало. Комендантка табору пл. сен. Ліда Ласовська.



Цікаво назвали себе учасники Табору "Козаки нової хвилі" на оселі "Новий Сокол", Бофало. На привітальній картці рисунок моря з хвилями й козаком, та підписи Проводу й учасників.



"Лицарі Київського Двору" — Табір УПН-ів на оселі "Писаний Камінь". Привітальна картка гарно оформлена

— постать дружинника, довкола напис — назва табору, підписи всіх учасників і Проводу. Комендант — ст. пл. Олег Данилюк, ОХ.

"Підемо разом" — так назвали себе учасники Вишкільного Табору Новацьких Виховників на "Вовчій Тропі".



Було в ньому 10 гуртків: Мишки-Кришки, Сонцєбори, Гномики, Попелюшки, Лисички, Зайчики-Побігайчики, Чарівні Ведмеді, Жаби, Блакитні хмари, Маленькі Місі. Коменданткою була ст. пл. Марта Перейма та 10 відомих сестричок і братчиків у таборі з нею.

Радісно читати привіти з таборів, їхні назви багато кажуть про ідеї, що ними зацікавлені були наші друзі й подруги в таборах. Цікаво також зустрічати знайомі прізвища й радити, що у них щораз то нова зміна провідників. Дякуємо за пам'ять і за той настрій, що його приносять з собою привіти до Редакції і Адміністрації наших пластових журналів. Редакція "Юнака".



МИ ОСОБЛИВИ

Наш самостійний юнацький гурток в Нью Бронзвіку досить малий — всіх його членів лише дев'ять осіб. Але цей гурток відрізняється від інших чимсь більше, ніж його малим розміром — він є "мішаний", себто він складається з юнаків і юначок. Як таке диво могло постати? А це тому, що у нашій станиці нема досить юнаків чи юначок, щоб мати окремі відділи, ми були примушені ситуацією створити один, мішаний гурток. Хоч це є часом невигода, ми в більшості не маємо великих проблем і живемо в згоді.

Все таки, деякі невигоди часом трапляються. Наприклад, коли ми їдемо на Свято Весни, ми часто готуємо окремо для юнаків і юначок. Всілякі проблеми виявляються при точкуванні нашого виступу, бо судді мусять рівночасно призначити точки для хлопців і дівчат. Ми маємо подібні проблеми на Орліяді. Але це не стримує нас від успішного виконання наших завдань; на Святі Весни 1981 року юнани (Леопарди) нашого гуртка здобули 2-ге місце в загальному точкуванні, хоч нас було лише трьох.



Однак, хоч ми часто маємо труднощі, життя в нашому гуртку завжди цікаве. Наша пластова співпраця йде плавно. Ми влаштовуємо багато різноманітних занять — виступи, проданні печива тощо.

Але мабуть найкорисніша особливість нашого мішаного гуртка є та, що ми, хлопці й дівчата, маємо нагоду поділитися нашими думками, почуттями та ідеями. Наслідком цього кожний користується, та стає трошки кращою людиною та пластуном.

пл. розв. Андрій Вовн

Самостійні гуртки — гурток "Ластівки", гурток "Леопарди", Нью Бронзвік, Нью Джерсі.

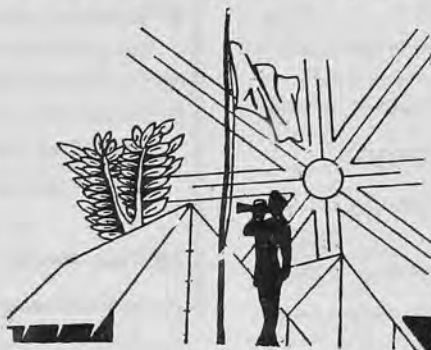
СПОРТОВИЙ ТАБІР 1982

Спортовий табір на "Вовчій Тропі" у 1982 році був дуже гарний і повний несподіванок.

Я зустрів багато товаришів, а також запізнав нових. Табір тривав два тижні. Цей табір був присвячений навчанню різних спортивних ігор, як також будівництву характеру.

Ми вставали о 6-й годі ранком і зразу йшли на прорух. Після того був перегляд, а відтак був сніданок.

В часі дня ми вчилися та вправлялися різні спорти. Наприклад: копаний м'яч, кошиківку, відбиванку, плавання, стрільбу, легку атлетику та бага-



то інших. Ми зупинялися лише на полуденок та вечерю.

Ми дуже гарно переводили вечори. Були заплановані різні розваги. Ми оглядали фільми, танцювали, палили ватри.

Найбільші пригоди були в останніх трьох днях. Це були дні "Олімпійських" ігор. Перший день був присвячений копаному м'ячеві, відбиванці та іншим дружинним іграм. Ці змагання були між булавою, виховниками і учасниками. Другий і третій дні були дні справді повні "Олімпійських" змагань, де кожний з нас індивідуально змагався за першенство. Хоч кожний хотів виграти і дуже старався все було по-пластовому з гумором переведено ..

Кінець нінців мушу ствердити що хоч цілі мої вакації були цікаві, проте ці таборові дні були найкращі.

пл. розв. Михась Комар

Самостійний гурток "Кобзарі",
Албанська Округа.

З одноднівки "Свята Весни",
"Вовча Тропа" 1983 р.

"ЮНАК" ДЯКУЄ ЗА ПРИВІТИ З ТАБОРІВ



"У лісі літом рай" — старанно й гарно оформлений привіт з табору УПН-ок на оселі "Вовча Тропа". Підписали Провід і сестрички з 4-ох гнізд. Комендантка — ст. пл. Мотря Бойно.



**СПИСОК ДАТКІВ
НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "ЮНАКА"**

ЯКІ ВПЛИНУЛИ ДО 31 СЕРПНЯ 1983 РОКУ

ЗСА: Пластова Станиця, Лос Анджелес, Каліф.	\$25.00
пані М. Беневич, Дітройт, Мічіган	\$20.00
Балтарович Роман, Дітройт, Мічіган	\$14.00
Ременюк Марта, Дітройт, Мічіган	\$5.00
Леся Кравець, Мовнтендейл, Н. Й.	\$5.00
Замість квітів на могилу (див. посмертні згадки)	\$25.00

Разом: \$194.00

КАНАДА

ПЛАСТОВА СТАНИЦЯ В ТОРОНТІ

передала на Пресовий Фонд "Юнака"

\$600.00

Разом сума датків: \$794.00



У світлу пам'ять

пл. сен. керівн. ГРИГОРА БОБНОВА

склали на пресовий фонд "Юнака" \$25.00

пл. с-ри Анна і д-р Ілярій Домбчевські
(Джеймсвил, ЗСА)

Тринадцять років тому, 16-го жовтня 1970 р.
відійшов на Вічну Ватру
св. п.

пл. сен. РОМАН САСВИЧ

пластове псевдо "Сойна", довголітній виховник пластового
новачства, вчитель школи українознавства в Чикаго, при-
хильник пластової преси, впродовж усього свого життя —
Пластун.

Вшановуючи його пам'ять у цю річницю складаємо
100 дол. на пресовий фонд "Юнака" і 100 дол. на пресовий
фонд "Готуйсь".

Юрій і Олег Сасвичі, Ліда Сасвич-Риндин,
Вашінгтон і Чикаго.

**УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА
КООПЕРАТИВА**

"САМОПОМІЧ"

І ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ

"САМОПОМІЧ"

— ВІДДІЛ у ПАССЕЙКУ —

*запрошують Українське Громадянство
вступати в члени.*

Години урядування: понеділки і п'ятниці

від год. 6-ої до 9-ої вечора;

середа від год. 9-ої до 12-ої перед полуднем.

- Кредитова Кооператива в Пассейку платить 7% диві-
денди від ощадностей — нараховуємо чвертьрічно.
- Студентські позички — до сплати після закінчення
студій.
- Позички на авто та всякі потреби домашнього вжитку.
- Безплатне для членів життєве забезпечення ощаднос-
тей до висоти \$2,000 і позичок до висоти \$10,000.
- Сертифікати за високим oprocentуванням.
- Федеральне забезпечення членських udілів до висоти
\$100,000 на одного члена.

*Вступайте в члени в годинах урядування
в домівці кооперативи.*

229 Говп Авеню * Пассейн, Н. Дж. * Тел.: (201) 473-5965

Замість квітів на могилу
бл. п.

СТЕПАНА РОШКА

склали на Залізний Фонд Пластового Видавництва
\$20.00

Андрій і Леся Харани



Купно і продаж реальностей
Оцінка (валюація) реальностей
Аранжування, купно і продаж
мортгеджів
Загальна асекурація

R. CHOLKAN & CO. LIMITED

REALTOR — INSURANCE BROKER

527 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 532-4404

2336 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 763-5555

3359 Bloor St. W. Etobicoke — Tel.: 236-2666

INSURANCE:

2184-C Bloor St. W. Toronto — Tel.: 763-5666

Хто з Вас подорожує

• літаком • кораблем • поїздом • автобусом
у Канаді чи поза Канадою
повинен купити подорожний квиток та одержати
безплатно потрібні інформації і поради
в українському подорожному бюро

МАРКІЯНА КОГУТА

і

ІГОРЯ КУРИЛІВА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto M6H 1N2, Ont.
Telephone: 535-2135 & 535-2136

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ
та всякі інші печива
випікає

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ

власниками якої є

Ірина і Роман Внесневські

THE FUTURE BAKERY

735 Queen St. West, Toronto, Ontario
Tel.: EM 8-4235

Пластун Ти, юнак?

ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!

Щадити щоденно учись!

Як будеш студент,

Той доляр, той цент

Тобі допоможе колись

Здобути знання, прожиток, ім'я!

- ЗА ОЩАДНОСТЕВІ ВКЛАДИ
ПЛАТИМО 6%
- ЦЕРТИФІКАТИ ЗАРОБЛЯТЬ
ВІД 6 1/2 до 9%

**ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА
КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“
У ЧІКАГО**

2351 West Chicago Ave. — Tel.: HU 9-0520
Chicago, Ill., 60622, U.S.A.

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна
та кожної доброї пластунки.

ПЛАСУНИ і ПЛАСУНКИ!

Складайте Ваші ощадності
у найбільшій і найстаршій кредитівці
у Торонті

**Українська
Кредитова Спілка**

Централа: 295 College St., Toronto, Ont. M5T 1S2
Tel.: 922-1402 & 922-2797

Відділ: 3635 Cawthra Road (біля Української
Католицької Церкви,
Tel.: 272-0468

Відділ: 2397 Bloor Street West, Toronto, Ontario
Tel.: 762-6961

Корисні умови для вкладів і позичок. Наше завдання по-
могти членам в економічних справах порадами і фінансово.

Наша справа — служити членам!



**Друкерня
КИЇВ**

виконує
всі
друкарські
роботи.

Друкуємо

- книжки
- часописи
- летючки
- афіші
- весільні
запрошення
- фірмові
друки

KIEV PRINTERS LTD. — Phone: 537-5572

2466 DUNDAS St. West, TORONTO, ONT. M6P 1W9

Праця і ощадність забезпечать
Вашу майбутність!

Пластунки і Пластунки,
учні свято-миколайських шкіл,
складайте свої ощадності у

**СВЯТО-МИКОЛАЇВСЬКІЙ
КРЕДИТОВІЙ СПІЛЦІ.**

Спілка приміщується в будинку
Вашої школи і є відкрита від
год. 10 до 1 по полудні.

4 Bellwoods Ave., Tel.: 366-4529
Toronto, Ont. M6J 2P4

POSTAGE PAID AT TORONTO, CANADA

If not delivered please return to:

YUNAK Magazine

2199 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 1N2, Canada

RETURN POSTAGE GUARANTEED

Ціна \$1.50



СИНИЦЯ



СОЛОВЕЙ



ЛАСТІВКА



ПІДСНІЖНИК



БАРВІНОК



ФІЯЛКА



БДЖОЛА

“... виховання — це надавання думкам і почуванням якогось напрямку”, — напел Олександр Тисовський-Дрот. Пластова преса саме й сприяє виконанню цього завдання.

Читайте ж і СВОЄЧАСНО передплатуйте свої журнали!

ГОТУЙСЬ — журнал новачок і новин та дітей до 12 року життя;

ЮНАК — для пластового юнацтва й загалу української молоді;

ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ — журнал дорослого членства Пласту, Пластприяту й загалу батьків, які цікавляться вихованням і громадськими справами.



БОРСУК



ІЖАК



КАЖАН



БОБЕР



САЙТАК



ЛИС

**КРАМНИЦЯ
ПЛАСТОВОГО ПОСТАЧАННЯ ПЛ. СТАНИЦІ ТОРОНТО**

Має на складі

**ОДНОСТРОЇ ДЛЯ ЧЛЕНІВ УСІХ ПЛАСТОВИХ УЛАДІВ
ХУСТКИ, ПОЯСИ, ВСІ ВІДЗНАКИ ПЛ. ПРОБ,
ЛЕЛІЙКИ, СВИСТКИ, КОМПАСИ, БЕРЕТКИ,
ПЛ. ПІДРУЧНИКИ**

2199 Bloor St. West M6S 1N2

Пл. станицям при замовленні відзнак на суму
понад \$25. — даємо 10% знижку.

Нове на полицях: гаптовані відзнаки вмілостей для УПН
відзнаки: подані на обкладинці, ціна по \$2.50, інші — \$3.00.



ЗАЄЦЬ



РИСЬ



ВЕДМІДЬ



ВОВК



КОБРА



ОРЕЛ



СОКІЛ



ГОТУР



ОЛЕНЬ